Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Hanoi	Seine-et-Oise	Autres départements	Pays de l'Union postale	Autres pays	Amérique
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các tăng sở	»	5. 00	5. 00	5. 00	0. 00	»
Sáu tháng	3. 00	3. 00	3. 20	3. 20	3. 30	6. 00
Ba tháng	1. 50	1. 70	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LOẠN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 1060

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par quinzaine et par insertion. . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans le 1re page. . . . 2 $ 5 la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Những nơi danh-thắng cũng là kho vô-tận của một nước

Kể xứ Đông-pháp ta thì cũng nhiều nơi danh-thắng, nhưng thực những nơi mà cả thế giới công nhận là danh-thắng thì xứ Đông-pháp ta chỉ có hai: một là vũng Hạ-long là danh-thắng của nước ta; hai là Đế-thiên Đế-thích là danh thắng của nước Chân-lạp.

Danh thắng của Chân-lạp hãy để dành đến dịp khác, nay lấy bản đến danh-thắng của nước nhà là vũng Hạ-long và cách lợ-dụng vũng ấy ra làm sao cho thành được cái kho vô tận.

Chắc rằng ai đã chơi qua vũng Hạ-long thì hễ nghe bàn đến cái vẫn-đề lợi dụng vũng này cũng hiểu ngay, nhưng tiếc rằng số người đã chơi qua Hạ-long sánh với số dân mình thì nghìn phần chưa được một, nên trước hết **tưởng hãy nên** nói qua cái vũng Hạ-long này là thế nào.

Nguyên nước ta có vũng Hạ long từ bao giờ và bởi sao mà có vũng ấy mà vũng ấy lại thành tên là Hạ-long, mấy điều đó nghe cũng chưa ai khảo-cứu đến. Duy thấy nói xưa đây là dặng núi bị địa hãm hóa ra thế và tên đặt là Hạ-long là vì trước vẫn có con thủy long rong ruổi ở quanh đây. Không biết những điều ấy có đích chăng? Lại thấy nói rằng cái vũng ấy có đã lâu, xưa cụ Tà-ao đi qua đây đã có tìm được cái huyệt cứu long tranh châu, sau đem táng hài cốt của thân phụ hay thân-mẫu cụ vào đây thì bị địa-lý Tàu làm hỏng. Câu chuyện ấy thực hư thế nào không biết, nhưng chắc rằng cái vũng ấy không phải là nơi có từ mấy trăm năm trở xuống, mà đã có từ hàng nghìn năm trở lên. Có rằng từ khi quí Bảo-hộ sang đây, đẹp yên được bọn giặc bể thì mới có người dám đi lại ở vũng ấy.

Vũng ấy cảnh đẹp hang kỳ thì bao giờ cũng vẫn thế, chỉ khác trước có một điều là đến nay mới thành một cái cảnh du-ngoạn, chứ trước thì chỉ là một cái sào huyệt của bọn giặc tàu ô. Mấy mươi năm về trước những dân ở bãi bể gần đấy đã bị bọn giặc ấy quấy nhiễu khổ sở vô cùng. Những dân ở gần đấy mà còn không yên thì những người ở xa đâu dám đến.

Đến nay nhờ buổi thăng bình thì cái sào huyệt của bọn chó bể ấy mới nên được cái cảnh thần tiên mà cái cảnh tuyệt tác của Tạo hóa đã nặn nên cái cảnh thần tiên ấy mới khỏi phải bọn chó bể làm uổng hoài và mới được những tao-nhân ngoạn thưởng.

Cảnh Hạ long này mà cho là một danh thắng trong mấy cái danh thắng của thế-giới cũng không ngoa, vì những cảnh ta số thích trong cuộc du ngoạn xưa nay thì không gì bằng nước non, mà nước non hữu tình như nước non ở vũng Hạ-long này thì chắc không đâu có. Kể cái cảnh này thì không biết tả thế nào cho hết cái lạ, cái đẹp, cái khéo của Hóa-công được. Non xanh hàng nghìn hòn, không biết đếm thế nào cho xiết. Nước biếc in một màu, nào hay đi đến đâu là cùng. Mỗi hòn núi là một cái non bộ của ta đem ra bày ở dưới nhà. Mỗi lần nước là một mặt bể can của ta trông trong kính hiển vi. Nước đã phẳng lặng như tờ. Non lại mỡ-mượt như vóc. Nào là rồng, là gà, là cóc. Khéo rủ rê ra mọc bể khơi. Khi êm trời lặng sóng, chiếc thuyền bơi. Tưởng cảnh ấy ở đời chỉ có một. Lại những lúc giăng trong gió mát. Nước long lanh bát ngát, rượu hòa thơ. Cảnh bồng lai, ai khéo nặn tự bao giờ. Xui lòng khách thản thơ quên lục lụy. Vông danh lợi mặc ai mộng tủy. Nước non này, ai trí với ai nhân. Một đôi lời ướm hỏi hồng quân. Phong cảnh đó! vì-nhân đâu vắng tá? Nỗi hoài cảm, tấc lòng khôn tả. Cửa Lục xưa giặc phá cũng gần đây. Dấu thiêng còn đến ngày nay.

Ấy cái cảnh Hạ-long này đối với thế giới thì chỉ là một cái cảnh tuyệt tác của Hóa-công mà đối với người Việt Nam ta thì đã là cái cảnh tuyệt trần, lại là một bức bia kỷ sự của mấy đoạn quốc-sử. Ai đã đọc qua Nam-sử mà qua Quảng-yên ra đến đây thì cũng phải cảm tưởng đến những huân công của đức Ngô-vương-Quyền và đức Trần-hưng-Đạo thuở xưa.

Còn nói riêng về phong-cảnh Hạ long không những đẹp vì non vì nước mà lại đẹp cả vì động vì hang. Hang nhỏ thì nhiều, còn hang lớn mà có thể gọi được là động thì có tiếng nhất là hang Thuyền-lườn và hang Đầu-gỗ. Không biết bởi sao mà ta gọi là hang Thuyền-lườn và hang Đầu-gỗ, chứ cứ như người Pháp đặt tên hang Thuyền lườn là « Grotte des Surprises » (hang Kỳ ngạc) và hang Đầu-gỗ là « Grotte des Merveilles » (hang Kỳ-diệu) thì ngoạn cảnh mà nghĩ đến nghĩa chữ thực không sai chút nào.

(còn nữa) THÚY-THIÊN

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 31 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông Âu

Các phái-bộ vẫn bàn về thể-lệ người ngoại-quốc ở Thổ-nhĩ-kỳ.

Tại hội-đồng giám-định, M. Théodoroff có phản-trần cái lý-thuyết của chánh-phủ nước Bảo thông với bể Egée. Việc ấy các nhà giám-định Đồng-minh và Ismet pacha đã bàn riêng với nhau, nhưng cũng chưa giải quyết xong.

M Venizelos xin rằng việc đòi nhân-dân sẽ thi hành cả ở Karagatch. Việc ấy người Thổ chưa giả lời.

Quan Giám quốc tại Alsace

Quan Giám-quốc Millerand đã tới Strasbourg. Khi ngài đi qua các xã trong quận Alsace nhân-dân rất nhiệt-thành hoan-hô. Buổi chiều tại Tổng-sở-viện có đặt tiệc mừng ngài. Ngài có đọc diễn văn khuyên ai nấy nên đồng-tâm ái-quốc. Báo *Les Débats* có nói: Bài diễn-văn ấy sẽ có ảnh-hưởng lớn trong hai quận Alsace Lorraine cũng khắp cả nước Pháp.

Hôm thứ tư, đức giám-mục Mech có nghênh-tiếp quan Giám-quốc cùng phu nhân tại nhà thờ Strasbourg.

Buổi chiều các ngài đi thăm nhà in Sainte Odile.

Việc nước Đức

Nhà điện-báo *Havas* có nói việc đình công trong hạt sông Rhur mấy thực rõ rằng là một việc quan-hệ về quyền kinh-tế, về không phải quan-hệ gì về quyền chính-trị.

Ngày hôm thứ ba ở Gelsenkirchen, Dormund và Bochum không có điều gì đáng nói cả.

Việc đình-công ở Strasbourg lại thấy thêm kịch-liệt.

Linh trấn-cảnh ác lực không thể để ở trong hạt sông Rhur được, thì các quan đã cho phép chánh-phủ Đức đem ít nhiều binh trấn-cảnh ấy xanh đến.

Ở Dresde vì ăn thức dùng đắt đỏ sinh ra việc rối loạn. Có đến 10.000 người đến biểu-tình trước cửa nhà trấn-cảnh.

Số chi tiêu nước Đức cộng tới 12.400.000 triệu.

Nước Pháp với Gia-nã-đại

Nguyên-lão nghị-viện Gia-nã-đại, để ủng chuẩn cái bằng ấn định các thứ thuế về hàng giao-dịch với các thứ hai nước Pháp và Gia-nã-đại.

Việc nước Áo

Quan đại sứ nước Áo tại Londres là M. Baron Franckenstein, hội-trưởng hội-đồng mộ-thái-chủ nước Áo, đã điện-thoại xong việc phát hành các trái-khoán, đang giá là 25 triệu hoa-viên tại nước Hoa-kỳ. Trái-khoán chia làm một trăm phần, thì nước Pháp, Anh và Tchécoslovaquie mỗi nước sẽ bảo lãnh 24 phần rưỡi. Nước Ý thì sẽ bảo-lãnh 20 phần rưỡi. Ngoài các trái-khoán của các nhà bảng Tuyệt sẽ bán giảm về trái-khoán ấy, nước Thụy-sĩ sẽ cho nước Áo vay 20 triệu quan Thụy-sĩ.

M Baron Franckenstein nói rằng các khoản lợi-tức dùng để bảo-lãnh trái-khoán ấy tính ra mỗi năm được 30 triệu livres sterlings, mà tiền cần dùng để giả tài trái-khoán mỗi năm chỉ mất nửa bảy nhiêu mà thôi.

Nước Thổ với nước Nga

Báo *Le Temps* có nhận được tin ở Angora nói rằng vì chánh-phủ Xô-viết ngược đãi các tàu bè của nước Thổ, thì nước Thổ quyết ngừ cấm tàu của nước Nga không cho vào trong các hải cảng nước Thổ.

Lễ kỷ-niệm các tử-sĩ Hoa-kỳ

Ngày hôm thứ năm ở Paris đã làm lễ kỷ-niệm các tử-sĩ Hoa-kỳ.

Tại nhà thờ Hoa-kỳ ở phố George V, có làm lễ khánh-thành cái đền kỷ-niệm cuộc Đại-chiến mới rồi. Trên trường có vẽ biểu-hiện của các sự-đoàn có dự việc chiến tranh tại một trận bồng-mình, và có biên số các tướng-sĩ bị tử trận. Quan đại-sứ Herrick nước Hoa-kỳ, quan Thống-chế Foch nước Pháp, quan Thống-chế Roberson nước Anh, đại-tướng Jacques nước Bỉ, đại-tướng Marietti nước Ý, M. Wright đại-biểu của đại-tướng Pershing, quan nguyên-soái đại diện thủy-quân Hoa-kỳ, đại-tá Calixagh, đại-diện cho lục-binh Hoa-kỳ có đọc diễn-văn.

Sau quan đại-sứ Herrick đặt một bó hoa trên phần mộ người tử sĩ vô danh nước Pháp. Buổi chiều có đặt lễ tại nghĩa-địa Suresnes cầu người Hoa-kỳ.

Quan Thượng-thư bộ Hải-quân nước Pháp có gửi cho quan Thượng-thư bộ Hải-quân nước Hoa-kỳ một bức điện tín ủy thinh thân-ái của Hải-quân nước Pháp.

Tại bến Toulon, chiếc thiết giáp hạm Hoa-kỳ Pittsburg có bắn 21 phát súng kỷ niệm các nhà tử-trận Hoa-kỳ. Các tàu Pháp có kéo cờ rũ.

Việc nước Ba-lan

Quan thống-chế Pilsudski đã từ chức tổng trưởng bộ tham-mưu. Nguyên là quan thống-chế do quan thủ-tướng từ chức tạm bổ vào chức ấy, nên nay quan thủ-tướng từ chức thì thống-chế cũng xin thôi.

Tòa nội-các mới đã nhận việc.

Tình hình kinh tế nước Nhật-bản ngày nay

Nước Nhật-bản trong nước nhiều núi, diện-tích đất thì cũng bằng ba đảo nước Anh, nhưng vì nhiều núi nên những đất giồng là được ít lắm. Hiện thời đất giồng là rồi trong nước Nhật-bản chỉ có 3.000.000 đinh (mỗi đinh là 246 mẫu Anh) những đất giồng là được; chia ra làm 4.845 khu do 5,481,000 nhà cày cấy. Các nhà nông Nhật-bản phần nhiều là tiểu địa chủ cả, có 2.000.000 nhà chỉ giồng là được có 1 4 mẫu Anh, có 1 800.000 nhà chỉ giồng là được 1/2 mẫu Anh, có 1.000.000 nhà giồng là được từ 1 đến 2 mẫu Anh, có 4899 nhà giồng là được 2 mẫu Anh.

Gần đây công-nghiệp trong nước phát đạt, Nhật-bản đã thành là một nước công-nghiệp, ngắn lại năm mươi năm trước, trong nước đường thấy chưa có tàu khơi, đường bộ chưa có xe hỏa, chưa biết dùng máy hơi nước, chưa có một cái công-xưởng cơ khí nào, mà đến ngày nay công xưởng lớp lớn như rừng, đường xe-hỏa hoạch-hành đã dài tới 6.000 dặm Anh, những thợ làm trong công xưởng nước có 2 000.000 người. Đó là mới kể cái số người biện làm trong các công xưởng lớn, còn thống kê cả những người làm nghề ở các thành-thị thì có tới trên 5.000 000 người.

Số nhân-khẩu trong nước, gần đây điều tra cộng được 56 000.000 người; những cư-dân thành thị đến hơn 10,100.000 người.

Các công-nghệ Nhật-bản lấy nghề sợi nghề tơ là phát đạt hơn cả; chỉ kể số công-nhân làm thuê về một nghề ấy đã có tới tới 700.000 đến 800.000 người; kỳ chiến-tranh vừa rồi, kinh-tế giới Nhật-bản phải một trận đã kích dau, gây thành cái trạng hoảng không hoảng, vì dương khi chiến-tranh, các nước Âu-châu công-nghiệp đình-trệ hết, Nhật-bản thừa cơ phát-triển được cái cuộc giao-dịch đối với người, công-nghiệp trong nước thành ra phát-đạt lẻ thường. công-nhân càng nhiều; từ năm 1914, các nước Âu-châu không nước nào còn có vật phẩm thâu-xuất nữa, Nhật-bản thay cái địa vị đó chuyên quyền thâu-xuất vật phẩm đến các đảo Tô-bình-dương và các nước Á-châu mà lại đến cả các nước Âu-châu nữa; đến lúc chiến-tranh đình chỉ, các nước Âu-châu khôi phục các nguyên-trạng trước khi chiến-tranh, công-nghiệp Nhật-bản bị một hồi thất khốn đốn; cứ số công nhân thất nghiệp hiện-thời tới hơn 800.000 người, mà khoản hạng nhà nước mỗi năm chi ra lại tăng lên mãi, hai mươi năm trước thường năm chi ra chỉ có 200.0 0.000 đồng vàng, hiện thời tăng đến số 600 000.000, so trước hơn gấp 3 lần. trong cái số chi ra đó ước có đến 45 cho chi 50 phần trăm về quân phí; kinh-tế-giới làm sao khỏi không hoảng được.

Sau khi công-nghiệp trong nước đình-trệ, năm 1920 công-giới đại nhân-động: muốn cho công-nghiệp lại khôi phục như cũ thì là một sự mộng tưởng không sao làm thành ra sự thực được rồi; phải cần có cách giảm bớt chi tiêu mà cũng nhiều điều khẩn-cấp lắm, như định tài giảm hải lục quân bị nhưng chiếu lệ 6000 quân-quan giải chức phải chi lương năm năm, định giảm bớt hành chính nhân viên, nhưng chiếu lệ 50.000 hành-chính quan giải chức cũng phải chi lương hai năm, lấy đâu mà chi phó một cái khoản hạng to như thế mà đủ có hết sức giảm bớt chi tiêu thế nào đi nữa cũng không khỏi thường năm phải quá 400.000 000 đồng vàng.

Dân Nhật-bản ăn gạo, nhân giá gạo cao, các thứ hóa-vật khác cũng cao theo lên cả. Trong nước gạo là không cũng các nước trồng ra nhiều mà cung phó đối với hàng gạo thì nhập đánh thuế nhập cảng rất nặng, vì thế mà giá gạo càng cao. Cứ lý-luận thì giá gạo cao nông dân trong nước có lợi, nhưng phần nhiều nông-dân Nhật-bản cày cấy chỉ độ một hay hai mẫu Anh, thu hoạch được chút nào liền phải bán hết, tới khi ăn dùng lại phải mua gạo giá cao; cái địa vị nông dân Nhật bản thật là mười phần bất-lợi cả mười. Còn công-nhân Nhật-bản, từ khi có nhiều công-xưởng đảo-bể, thất nghiệp càng nhiều, mà số người xin làm công lại tăng lên mãi, giá gạo cao, các thứ hóa vật khác cũng cao bội, đến tiền phòng ở, tiền xe, tiền tàu cái gì cũng cao lên cả, công nhân thợ khổ càng không biết thế nào mà nói.

Nói tóm lại thì cái tình-hình kinh-tế Nhật-bản ngày nay đương ở vào cái cảnh-địa rất ác-liệt vậy. T. H.

VĂN UYÊN

Nhớ cảnh Ninh-bình

Lỡ-thời đang khi tỉnh sự đời,
Thành Ninh trực nhớ đạ chơi vơi.
Nhớ chùm Thúy-lĩnh khi chơi mát,
Nhớ giải Vân-sàng lúc tội bời.
Nhớ động Hoa-lư miền nước nhược,
Nhớ hang Địch-lộng chốn bằng lai.
Còn nhớ thắng-cảnh lòng khôn nhớ,
Nhớ cảnh mơ màng khóm tức mai.

Tùm-lum tổng-sư Ngô-văn-Thọ

Mùa hạ

Thì giờ thấm thoắt đã xuân qua,
Quả đất xoay vần chóng thế a?
Mặt nước nhấp nhô sen trổ nụ,
Lưng đao ngấp ngó lựu đâm hoa;
Bèm giăng tế ngắt hương cao thấp,
Sớm gió buồn tênh quốc thiết-tha;
Năm tháng giục người ôi mấy chốc!
Nỗi riêng ta lại ngẫn cho ta.

Phó-Nhàm, Ng-duy-Tiếu

Nghe suối chảy

Thánh thót đâu ai đạo cạnh doành,
Êm tai nghe trộm suối tăn canh.
Non xanh cao thấp trăng mờ tỏ,
Cái thú tri âm khách hữu tình.

Sao không cười ?

Lắm lúc mua vui vẫn thích cười,
Cười già ra khóc khó làm tươi.
Nhịn im đợi trận cười nhân thế,
Vàng óc non sông mới hả đời.

Việc tiền đêm sáng trăng

Đêm thu trăng rõi bóng quan-hà.
Tiệc tiễn xui người dạ xót xa.
Giấc mộng đêm nay đương gợi tỉnh.
Ngày mai những sợ cách đôi ta.

Tiễn người đi thi

Chắc lắm hình về các kỳ-lân,
Ải bắc xông pha ắng chiến-trần.
Mành nguyệt soi chung người mỗi ngả.
Bèn cần liền nhớ tấc đưa chân.

Đêm khuya không ngủ

Hương nhạt chè tàn nỗi ngậm ngùi.
Canh tư còn thức nghĩ sầu nhiều.
Hoa đèn mờ tỏ dơ tường bóng.
Nhà nát ngồi nghe mọt nghiến rằng.

Vịnh mặt trăng

Một mảnh gương trong lồng giữa trời.
Xem vui xem tỏi biết bao nơi.
Có chăng muốn tránh vui cùng thế.
Lên tít từng không tìm chuyện đời.

Cảnh-viên Đinh gia-Hân

Tự do diễn đàn

Tục hủ sao không bỏ được ?

Bản-quán tiếp được bài sau này:

Nước Nam ta rất trọng về việc tế tự, quốc-quán thời có giáo đàn, xã đàn, để tế giới đất và thần nải sông; đến thời có đình miếu để thờ các vị thần, nghĩa-sĩ, liệt-nữ, nghĩa phụ; lòng trọng thay là việc tế tự, ý-vị thay là việc tế-tự: một là treo cái gương quý-báu để người sau sùng bái mà hâm-mộ, hai là treo cái gương thiêng liêng để Cho nên nhà-nước ta [illegible] vật gì hễ linh khiết không cứ rằng nhiều, vì rằng qui thần không có thường hưởng chỉ hưởng về người có lòng thành. Thánh nhân chế lễ cũng chỉ theo nhân tình, không phải trái nhân tình mà chế ra lễ, đức thánh. Kuông nói rằng: « quỉ thần phải linh mà nói ra », lại nói rằng qui thần không hưởng phi lễ », ấy thánh nhân lấy thần đạo thiết giáo là chủ ý khuyến răn, người ta không biết toàn ý của cổ nhân, chỉ mượn tiếng tế-tự qui-thần mà bày ra lệ nọ lệ kiạc.

Mấy năm nay quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã tàu hành nghị-định cải-lương, đại ý cũng muốn cho các dân thôn bớt những sự ăn uống mà lo lấy sự sống lên. Thế mà trong hạt Bắc-kỳ ta vẫn còn những tục tệ lạ thường.

Các làng có lệ tế tàu tuế, lợn thờ không xiết kể, xin hãy kể một làng kia ở tỉnh Hà-đông cách Hà thành độ 18 kilomètres cứ mỗi tuế ai cử một người cai-đám phải nuôi một con trâu thờ, một con lợn thờ, nuôi hai năm mới được thịt; năm 1921 xảy ra một sự buồn cười là ngay sáp thịt trâu thì dân làng phải đem cỏ trồng đến nhà cai-đám mà nước trâu ra đình để trồng cỏ nước, trâu trông thấy cỏ trồng sự vùng ở mình, người cai đám phải kêu vau tội vạ không biết là bao nhiêu. Năm nay người cai-đám lại bắt nạnh phải trâu sứt giác, lại lện con buộc đến nỗi phải bán một cái nhà gỗ cho người làng gần đấy giá là 50 p. 00 lại phải cắm một đứa con 10 p. 00 nữa, ấy qui thần để gian quá cho nhân thế, mà dân vẫn còn mê mẩn không biết.

Ở Hải-dương có một làng mâm cỗ thờ có bốn đĩa gỏi nọc trăng khoát hơn một thước và một cái chả tráng khoát độ trong hai thước, dầy độ một thước. Cũng tỉnh ấy lại có một làng các cụ lên tảo mỗi cụ phải sửa một cái bánh dầy, người không có bắt cái bánh độ vài thước sẵng được, người giàu có có khi bắt rộng tới 5 thước, phải cần chừng hai chục nồi gạo một cái bánh.

Ở Hải-dương có nhiều làng tục nặng, khi cha mẹ chết, không mời được làng thì không cho con được chôn cất đi đâu, ngoài là ăn cho tha hồ kỳ no thì thôi, cơ làm mỗi mâm năm mươi đĩa, đến khi lễ có thì cỡ hai người không nhấc nổi, một người cầm đĩa đi xáo, bắt lượt ấy đến lượt khác, kỳ cho đến khi cụ nào cụ ấy phồng bụng cóc thì thôi. Cũng tỉnh ấy lại có một làng đến ngày tế thành Không thịt độ mười con lợn, làm bao nhiêu cỗ đã ăn sáng, để sống chiến nhân số chia từng phần, ấy lọt sâu lại, để lên mâm đem cúng thánh, cũng tế xong cứ mỗi người xách một xâu đi lấy phần.

Than ôi! họ vẫn giữ những tục hủ như thế, họ lấy làm tục lệ của ông cha mấy nghìn năm để lại cho tới bây giờ là quốc tuý chăng? đó là kinh quốc thần chăng? đó là hiếu với cha mẹ chăng? Chẳng qua họ chỉ tự khiến sự việc tế tự, chỉ cần lấy ăn cho nhiều, bọc phần cho to, để thích khẩu một

Do Việ Sử Học Hóa Cung Cấp Bản Quyền Cho Thư Viện Chia Sẻ Học Liệu Việt Nam (vhlsu.vn)

thưởng nói rằng: « Đời con cua máy, đời cây cây đào » quái lạ thay !

Có lẽ cái nghiệp chướng ấn nỗ-g cũng ở đời con mà ra. Con chẳng, cái nghiệp-chướng của người tự ái, của người chết đuối tất đã đeo-đẳng người sống chết khổ về nghiệp ấy lắm lắm mình mới được vậy thôi, nghiệp chướng ấn nặng để đứng như thế. A cũng bắt rằng cái nọc lệ ấn nặng nặng nề mà về chịu đầu vào thương, đất nhau xoãng giống.

Một rồi quan Công-sứ Hà-đông Lachaud điện hoặc là ra phê nhưng có nói rằng: « Nước Nam rất trong toàn lý, thường hay tục phong đông cha, ít mà những người làm ông cha không biết nghĩ cho con chán, để con chịu cảnh một nghèo hèn ngày một sa đà tội chẳng còn chào một gì cả, mà làm gương mất cả hoàng khí trọng của nó đi ». Nhờ nói lấy gì mà bảo hay ! Những người làm ở ông cha người ta phải sớm nên tỉnh-ngộ C. T.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Kỳ mở số lần thứ V

Sáng hôm nay, Hội-đồng coi việc rút số cuộc công-thải Đông-pháp đã họp tại tòa Đốc lý để mở những số [illegible] được 10.000 đồng số 64.496 được 1.000 đồng

Mười hai số sau này được lĩnh đồng

65.065	77.845	61.462
37.540	66.918	122.960
92.688	48.186	51.015
62.768	89.798	21.960

1.016 số sau này được lĩnh đồng

123.471	27.439	92.115	10.202
39.512	115.401	53.960	40.297
13.917	83.149	54.397	94.114
11.439	7.10	56.840	27.497
108.235	85.499	38.660	50.065
1.362	118.251	31.731	60.324
45.255	52.415	76.913	32.808
39.613	95. 63	81.401	38.206
3.392	112.31	95.892	14.314
48.417	83.594	44.216	62.833
77.807	111.096	99.309	5.043
60.973	94.515	120.033	56.958
107.811	64.917	81.914	4.317
35.583	101.713	92.913	36.714
104.406	94.054	10.008	67.121
25.412	102.790	17.943	87.740
57.753	41.885	33.851	51.424
1 .25	75.953	89.514	117.964
55.777	3 .249	98.43	63.971
99.756	11.971	106.609	84.944
117.912	1 5.159	91.039	56.046
27.465	114.958	57. 40	62.178
99.614	115.493	88.646	43.614
108.292	7.367	114.846	39.110
108.863	78.875	12.767	106.310
27.165	3.815	110.374	89.541
83.994	107.312	55.846	118.707
10 .2 3	5. 35	112.552	51.116
77 933	90.4 3	15.307	117.645
99.536	66.650	119 350	66.800
44.429	87.092	56.937	1 3.631
108.863	90.474	12.3.06	37.752
25 824	33.243	70.694	96.694
87.022	61.762	55.118	120.087
6.244	3.714	17.978	1 259
42.2 4	1 9.301	23.824	120 112
71 871	93.820	10.972	65.371
5 .816	33 .79	52.749	28 478
11.062	112.209	14.955	53 063
43.777	57.045	4.737	95 442
105.137	119.988	104.305	33 724
36.600	120.362	* 14 359	54 340
101.065	109.216	101.44	3 .222
89.315	113.061	103.184	97.526
11.739	48.394	75.851	39.345
74 310	11 .712	10 .3 0	72 302
89.950	60.291	54.524	106.491
7 .613	85 875	10 .617	37.534
49.5.0	6.593	79.769	91 .31
97.1 3	100 353	50.947	33 489
64.431	95.768	41.945	42.666
91.2.8	73.611	88 .63	43.013
102.373	94 013	45 .95	34.529
108 .74	42 .83	64 646	14.929
60.6.6	47 404	48.41	89 376
21.757	107.029	14.752	74.720
1 3.088	6 .551	83 487	54.899
35.940	83 .28	27 857	112.886
67.1 0	33.382	96 .96	3.838
27.004	73.291	89.089	37.500
105.131	99.413	80 .60	60.349
59.343	8.135	23 .44	121.518
49.537	53.574	46 010	35.428
61.706	25.633	91 537	42.840
71.483	67.334	63.632	96.045
59.997	87.385	112.189	108.198
40 375	20.893	16.899	10.551
68.798	72.945	82.266	38.835
69 50	41.368	31.637	114.395
65 471	115.451	96.218	3.496
94.117	21.354	119.83	34.756
47.0 0	43.558	112.142	85.695
36.325	18.503	93 569	117.372
20.116	74.565	102 .23	19 492
113.608	21.973	54.562	114.302
27.489	39.406	60.176	65 600
39.100	28.686	34.881	89.928
108.877	70.337	9 .585	27.918
23 223	59.732	77.227	87.028
48.803	12.524	84.491	28 598
74.843	64.567	9 .390	19.235
40.186	120.084	51 572	84.444
88.631	51.622	34 348	36 672
32.182	71.926	11.341	4.424
104.007	26 181	3.099	78.693
50.401	85.091	108.974	64.464
119.071	121.005	56.501	51 188
74.184	89 485	94.368	5.752
36.824	53 533	81.397	27 698
95 912	94 735	116.348	42.592
74.857	54.272	47.564	24.985
55.418	104.024	97.548	122.512
121.620	98.991	102.330	48.735
89 796	92 .08	61.851	112.897
52.234	86 .95	109 538	61.111
15 977	7 .115	51.832	108 674
5.869	93 .98	84 .54	105.877
67.298	47.087	117.875	114.738
75.345	114.801	42.212	78.954
5 .113	32.573	37 .66	119 399
119.417	52	104 .23	29.557
91.089	22.193	62 .86	52.288
62.177	92.089	106.437	113.766
80.906	109.496	47.509	115.447
112.812	85.209	70.456	41.282
14.994	25.408	77 147	63.288
111.948	36.494	56.239	83.786
21.420	2 .784	103.389	11.405
44.891	114.074	95.934	111.965
97.221	41.022	54.571	6 .292
41.046	78 809	76.463	10.539
58.510	65.9 3	20 818	20 974
119 690	45 668	143	18.206
67 757	120.285	54.799	99.169
100.718	85.962	68.281	10 .84
77.273	111.391	49 227	92.353
106.303	62 567	6.828	57.5 2
9 .876	105.566	67.622	110 391
41.8 5	97.286	48 413	75 130
74.315	77.069	14 370	123 .94
55.934	30 152	85 12	16.0 4
42.449	2.016	113.876	82.625
76.191	28.188	96 .06	54 671
4 443	16.651	108.856	90.7 5
92.099	1 4.290	77 734	44 155
103 041	95 .32	68 .60	59.528
102 .32	102 .73	119 .35	18 0.8
31.400	67.457	9.269	56 512
25 .63	115.417	69 817	102 .98
118.514	27.843	4 .03	39 .07
8 .441	15.623	115 808	54 .29
19.760	101.366	18.937	10 .43
11 .189	64.452	90.838	7 .041
58.141	39.906	107.804	17.00
66.084	82 976	65.752	51 .77
105.629	2 .267	20 .37	26.519
46.778	104.528	28.980	63.407
119.244	56.699	50.489	13.187
716	25.904	1.231	92 457
55.386	58.157	67.151	43 872
31.144	95.857	38.792	109.489
711	57.369	75.936	47.748
43.820	1 .432	91.781	116.571
122.978	50.843	27.399	43 717
31.955	122 874	1.0.616	63.394
115.170	66.866	100.184	11 .850
37.415	116.182	84.530	17.674
74.065	3 .006	11.047	1.573
12.413	44.036	88.722	110.032
109.083	57.70	64 .47	50.432
56.756	61 747	66.209	14.224
36.488	1 .3.128	102 .87	102.111
57. 38	33.516	8.307	51.551
87 9.8	45.095	9.725	93.009
43 .98	58.094	12.618	50.869
7 .905	10.390	92.270	8 .58
1 4.461	9 .727	9.955	89 940
98.681	54.186	47.136	91 904
11.639	99 .36	10.589	105.706
46.629	3 .049	70.011	33.281
3 .609	105.735	89.260	109.640
97.111	91.441	7.564	74.202
29 245	109.973	28.822	112.651
115 797	95.372	43.612	102 .60
50.525	52.658	119.774	75 .82
112.231	89.790	86.750	105.945
51.083	53.341	29.726	116.941
112.184	29.3 5	91 .57	87.107
43.460	75 521	25.296	37.908
121.2 4	51.840	117.767	41.369
63 743	81 858	42.1 7	74.265
3 .765	48.488	15.894	49 071
121.069	30.172	110.061	98.481
72.966	83. 11	81.354	88.61
114.723	109.382	33.970	74.993
85.038	28 382	108 .12	95.802
106.528	120.757	61.479	104.717
3.928	92.18 7	7.991	85.008
24.702	7.467	6.549	78.728
78.7 9	88.733	98.271	54 449
1.709	56.196	96 317	103.577
78.9 4	38.455	56.847	80.872
69 5.8	111.917	82.893	28 810
24.7 7	53.759	120 613	93 078
118.7 9	101.391	115.786	97.041
103.299	50.021	121.020	99 917
5 .216	103.699	22.492	21 .45
21.836	2.78 5	5.554	74.725
101.748	51.061	75.382	49.245
39 4.574	105.342	121 2.6	8.318
72.970	2.593	25 812	78.790
68.740	117.061	105.770	46.812
47.843	31.141	97 .58	81.018
52.311	97.549	37.715	66.098
81.905	62.096	123.509	94.402
66 963	6 .7	50.941	42.993
1 .384	2 .465	113 .06	5.770
17.023	97.138	110.855	73.564
70.397	64.948	99.465	36.099
120 278	87.851	38.369	5.715
22 834	2.578	23.065	77.727
116.333	25.467	83.655	14.148
107 663	93.075	24 189	107.161
66.978	110.532	122.190	4.042
13.923	57.923	6 .141	118.286
11 .013	76.539	91.280	48.899
121.743	5.992	60.956	3 .505
104 670	101.914	18.278	78.408
80.326	116.217	89.602	63.990
64.592	73.722	21.627	88.418
19.560	99.065	53.810	28 184
19.724	19.685	121.321	9.536
91 672	46 084	4.237	72 .05
36 860	19.446	55.643	106.953
59 699	26.189	8 .816	63.929
44.919	119.885	56.543	4 .315
70.769	91.514	105.306	24.847
9.921	112.016	59 231	67 302
105.328	18.266	180.985	107.063
65.377	88.049	35.276	2 .711
117 700	48.163	54.171	48
110.480	5.220	113.824	34.414

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Hễ từ ngày 1er Juin 1923 giá bạc ở hàng Nhà nước định là 8 05

Tỉ-giá quốc-trái. — *Ngày 1er Juin 1923* : 3 ½ 57 75. — 4 ½ 1916 61,35 — 5 ½ 1915-1916 74 80 — 5 ½ 1920 88 95. — 6 ½ 1920 90

La Patrie ngày 30 Mai, đi Port Said và Đông-pháp.

Tòa án cai-trị — Đến ngày thứ tư 6 Juin hồi 8 giờ sáng Tòa án cai-trị sẽ họp tại tòa Thượng-thẩm Hanoi, có quan cố-vấn Préau coi tọa.

Tiền phụ cấp về việc chấm thi. — Quan Toàn quyền vừa ký nghị-định cấp thêm tiền phụ cấp cho các viên hội đồng chấm thi như sau này :

Phàm các kỳ thi bằng Tiểu-học và Tiểu-học Cao-đẳng (B. E. và B. S.), bằng Cao-đẳng Tiểu-học tây (B. E. P. S.) bằng Thành-chung và bằng tú tài bản xứ thì kỳ thi viết, tính theo số thí-sinh mỗi người 1 p ; và kỳ thi vấn đáp hay thực-hành mỗi người 0 p 40.

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Năm tới bắt-buộc để mở trước kỳ thi bằng sơ-học Pháp-Việt, ấn năy có thêm vài hội đồng nữa là một hội đồng ở Đáp-cầu và ở Hanoi thì hai hội-đồng. Kỳ thi kỳ định vào ngày 12 Juin 1923 và có nhờ ở hội-đồng này :

1 *Hanoi*. — Một hội đồng chỉ các học-trò trường công ở Hanoi, Hà-đông, Hải-dương, Sơn-tây và Thái-nguyên thi tại trường Sinh-từ.

2 Một hội đồng chỉ các học-trò các trường tư thì tại trường Lô-đúc.

3 *Haiphong*. — Các trường Haiphong, Hà-đương, Hải-ninh, Kiến-an và Quảng-yên.

4 *Đáp-cầu*. — Các trường Bắc-giang và Bắc-ninh.

5 *Nam định* — Các trường Nam-định, Hà-nam, Hưng-yên, Ninh-bình và Thái-bình.

6 *Việt trì*. — Các trường Hà-giang, Hòa-bình, Lai-châu, Lao-kay, Phúc-yên, Phú-thọ, Vĩnh-yên, Yên-bay, Tuyên-quang.

7 *Lạng-sơn*. — Các trường Lạng-sơn và Cao-bằng.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

6 3562

Việc khám tàu chở thợ đi Tân-thế-giới. — Quan Toàn-quyền đã ký nghị-định đặt tại Haiphong một hội-đồng làm đại-biểu ngài để khám xét mọi cách thức về phép vệ-sinh và sự vững chãi, cách xếp đặt và trữ lương thực trong tàu *Nauritian* nội trong tháng sáu tây này ở Haiphong sẽ chở thợ cho M. Henri Millard mộ đi Tân-thế-giới (Nouvelle Calédonie et ses Nouvelles Hébrides) tỉ-co như giấy phép của quan Toàn-quyền đã cho. Hội-đồng coi nhất phải định cái số người cho chở đi trong tàu ấy nhiều nhất là bao nhiêu.

Hội-đồng ấy có :

Đại-biểu ngài làm chánh hội-đồng.

Quan Đốc-lý Haiphong hoặc quan thầy thuốc thương hạng sở Y-chính ; quan thầy thuốc trông việc *Nauritian*, quan chánh sở hàng hải Haiphong ; một quan chức trong ngạch Công-chính thuộc về sở hàng hải làm hội-viên.

Hội-đồng bao giờ cũng phải họp và họp bao nhiêu lần thì sẽ có giấy quan chánh sở đốc nhận cho. Nếu hội-đồng có cần cho kiểm-soát hay chứng nghiệm gì thì quan chánh hội-đồng có thể có một hội đồng ấy viên.

Mỗi khi hội-đồng xong thì trong 24 giờ đồng-hồ phải sao một tờ biên bản để lên quan Thống-sứ Bắc-kỳ và một tờ lên quan chánh sở Kinh-lế.

Rước Nhà thờ. — Đến ngày chủ-nhật này là ngày lễ mình Thánh, nhà thờ sẽ làm lễ rước trọng thể như mọi năm. Hiện ở phố Nhà thờ và phố hàng Trống đã dàng làm trạm và trồng cột đèn ở hai bên vỉa hè. Mong rằng hôm ấy trời sẽ tạnh ráo để khỏi ngăn trở cuộc rước này.

Tối thứ hai này có rước đèn — Đến tối thứ hai 4 Juin sẽ có cuộc rước đèn Đăng 9 giờ họp tại vườn hoa Đốc-lý và rước qua nhiều đường phố sau này :

Avenue Dominé, Amiral Courbet, Je France, Général Galliéni, Lanbarède, Boulloz, Hàng-trống, hàng Trống hàng Bông, đường Paginiri Voie de l'Isle, Carnot, Marché cha Dong.

Đại pháp cải lược

Bán tại phố hàng Gai, số nhà 99 Hanoi giá mỗi quyển Op.45

Tòa Thượng-thẩm. — *Cướp thuyền.* — Đêm hôm 2 Septembre 1922 hợp tại Ngà-nọc-Khuê thấy một cái thuyền buôn đậu ở bờ Tử ky về tỉnh Hải-dương, kéo xuống ăn cướp lấy của hành-khách mất tất cả là 500.0 đồng. Tên Nam ăn tỉnh Hải-dương phạt tên Ng-ngọc Kuế, Ng-v-Chúc, Lê-v Phẩm mỗi tên 10 năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm ỷ án phạt tên Khuế giảm tội cho tên Chúc xuống 8 năm và tên Phẩn xuống 5 năm.

Giả mạo để chiếm của người. — Có một người cầm 20 á ruộng cho tên Phạm-văn Bình ở làng Yên-tân phủ Tiên-yên tỉnh Hải-ninh có hạn 100 tháng. Sau người ấy chết, con là Lã-đã-ng-Đình xin chuộc nhưng tên ấy gia vờ khất, nói quanh không cho chuộc. Hồm 23 Mars 1922 vì con chủ ruộng đi thuê tiền ấy làm một cái văn-khế giả đoạn mãi nốp quan để chực chiếm đất cái ruộng ấy. Tòa Nam ăn tỉnh Hải-ninh phạt tên Đình 1 năm tù và truất mất dân quyền. Tòa Thượng-thẩm y án.

Trốn sưu. — Tên Nam-ăn tỉnh Kiến-an phạt tên Hồ-v-Quý 3 tháng tù về tội trốn sưu không có tiền tây thân. Tòa Thượng-thẩm thu cho tên ấy vì viên ấy khai là tỉnh dụ bị và có nhiều gấy quan binh kiện.

Chực ăn trộm. — Tên Hồ-văn-Đô vào nhà một người tên là Lê chực ăn trộm song thấy người chủ trốn tới bị tuần-đinh bắt được. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên ấy 2 năm tù và 5 năm quản-thúc tiền ấy trước đã can ăn ăn trộm. Tòa Thượng-thẩm y án.

Cầu hại không tử. — Tên Cổ-văn-Vệ là phường hát chèo, trước đã đến chùa Phúc-yên hát, vì thế tên ấy thường đi lại. Một đêm tên ấy đất bọn gian phỉ đến chùa ấy ăn cướp đồ đạc chạy lên bọc của sư nữ, của Nam ăn tỉnh Phúc-yên phạt tên Nguyễn-văn-Khan tức Chưa, Nguyễn-văn Day mỗi tên 7 năm Khổ sai, tên Nguyễn văn-Chúc và Cổ-văn-Vệ mỗi tên 5 năm khổ sai và bắt những tội nhân phải bồi 100 đồ sg cho nhà sư ở chùa bị cướp. Tòa Thượng-thẩm y án.

Giả mạo thể tây thân. — Tên Phạm-đức-Nhật là lý-trưởng làng Bột-xuyên tỉnh Thái-bình lấy tiền của một người làng chôi rồi xuất tiền ra đi rồi phái cho tên Phạm-đức-Ấn là người trong họ đến đồn tỉnh Kiến-an tìm việc làm, chẳng ngờ ra đến nơi thì tỉnh sen-đầm biết bắt ngay. Tòa Nam-ăn tỉnh Thái-bình phạt tên Nhật là lý-trưởng 8 tháng tù và tên Ấn 6 tháng. Tòa thượng-thẩm giảm tội tên Nhật xuống 6 tháng và tên kia xuống 5 tháng.

Hành hung. — Tòa Nam-ăn tỉnh Nam-định phạt tên Bùi-hữu Đôi 6 tháng tù về tội đánh một người tên là Kế bị thương. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lập mưu ăn cắp. — Tên Bùi-Mão và tên Vũ-Tác thấy có một nhà người lớn đi vắng cả, chỉ có một đứa bé mà thôi. Hai tên đánh lừa cho lấy quà đem về ăn. Đứa bé tưởng thật bỏ nhà chạy ra chợ thì hai tên lấy vơ vét những đồ đạc rồi trốt mất. nhưng may đứa bé lấy nhận được mặt, tên tòa Nam-ăn tỉnh Thái-bình phạt tên Mão và tên Tác mỗi tên 6 tháng tù. Tòa thượng-thẩm y án.

Ăn cắp cau. — Tên Trần-văn-Cần tức Hếu ở Đáp-cầu bị thưa về việc ăn trộm cau của bạn hàng ở làng gần tên là Ngô-thị-Viện trong khi đi vắng nhà phải tội Nam-ăn tỉnh Bắc-ninh phạt 3 tháng tù được thả, vì kết không đủ chứng cớ.

Ăn trộm trâu. — Tên Nam-ăn tỉnh Thái-bình phạt tên Trần-văn-Ngọ và Ng-v-Chấp mỗi tên một năm tù về tội ăn trộm trâu. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn cắp tiền. — Tên Nam-ăn tỉnh Thái-nguyên phạt tên Đỗ-v-Tăng một năm tù về tội ăn cắp của người hành-khách đi đò ngang một cái rương trong có tiền. Tòa Thượng-thẩm y án.

Kẻ trộm đào ngạch. — Tên Trần-văn-Ba đến nhà một người ở làng La-khê về hạt Duy-tiên tỉnh Hà-nam đào ngạch vào ăn trộm. Kẻ chủ nhà biết bỏ-bươn lên, tuần làng đuổi bắt thì tên ấy chạy nhảy xuống sông chực trốn bỏ đồ đạc lại bờ sông. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên Ba 3 năm tù và 2 năm quản-thúc. Tòa Thượng-thẩm y án.

Một cái án xử-tử. — Tên Ng-quý Tỵ là một dân-phu làng Bảo-hà, làng ai cũng phải sợ vì trước đã can án 3 năm tù về tội đánh chết một người chú họ Kui nết bạo-ta tên Ly đã sang Ai-lao và sang cả Xiêm-la có kiếm được hai khẩu súng ở trước Xiêm đem về lúng giấu đi một nơi. Hồm mồng 2 tháng tư năm ngoái tên Ly họp đồng đem khẩu-súi đến nhà một tên là Đặng-văn-Lang ăn cướp. Khi tuần làng đuổi bắt thì tên ấy chạy nhảy xuống sông chực trốn bỏ đồ đạc lại bờ sông. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên Ba 3 năm tù và 2 năm quản-thúc. Tòa Thượng-thẩm y án.

Một cái án xử-tử. — Tên Ng-quý Tỵ là một dân-phu làng Bảo-hà, làng ai cũng phải sợ và trước đã can án 3 năm tù về tội đánh chết một người chú họ Kui nết bạo-ta tên Ly đã sang Ai-lao và sang cả Xiêm-la có kiếm được hai khẩu súng ở trước Xiêm đem về lúng giấu đi một nơi. Hồm mồng 2 tháng tư năm ngoái tên Ly họp đồng đem khẩu-súi đến nhà một tên là Đặng-văn-Lang ăn cướp. Khi tuần làng đuổi bắt thì tên ấy chạy nhảy xuống sông chực trốn bỏ đồ đạc lại bờ sông. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên Ba 3 năm tù và 2 năm quản-thúc. Tòa Thượng-thẩm y án.

Kẻ trộm đào ngạch. — Tên Trần-văn-Ba đến nhà một người ở làng La-khê về hạt Duy-tiên tỉnh Hà-nam đào ngạch vào ăn trộm. Kẻ chủ nhà biết bỏ-bươn lên, tuần làng đuổi bắt thì tên ấy chạy nhảy xuống sông chực trốn bỏ đồ đạc lại bờ sông. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên Ba 3 năm tù và 2 năm quản-thúc. Tòa Thượng-thẩm y án.

Một cái án xử-tử. — Tên Ng-quý Tỵ là một dân-phu làng Bảo-hà, làng ai cũng phải sợ và trước đã can án 3 năm tù về tội đánh chết một người chú họ Kui nết bạo-ta tên Ly đã sang Ai-lao và sang cả Xiêm-la có kiếm được hai khẩu súng ở trước Xiêm đem về lúng giấu đi một nơi. Hồm mồng 2 tháng tư năm ngoái tên Ly họp đồng đem khẩu-súi đến nhà một tên là Đặng-văn-Lang ăn cướp. Khi tuần làng đuổi bắt thì tên ấy chạy nhảy xuống sông chực trốn bỏ đồ đạc lại bờ sông. Tòa Nam-ăn tỉnh Hà-nam phạt tên Ba 3 năm tù và 2 năm quản-thúc. Tòa Thượng-thẩm y án.

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Một cái nhà ở đường Gambetta, số 79, đất rộng 1150 thước vuông, trong có nhà ở hiện cho thuê được 30 $ 00 một tháng. Bán cả nhà và đất giá 5 $ 25 một thước vuông.

Hỏi tại số 26, Đường Gia-long, Hanoi. 3593

Thi thư-ký vào ngạch Võ-tuyến — Kỳ thi tuyển thư-ký tập-sự vào ngạch võ tuyến này lại hoãn đến ngày 25 và 26 Juin 1923.

Việc bổ mã làm phúc. — Bản-quán tiếp được tờ sau này nhờ đăng báo :

Tôi có lời bà cáo để các ông các bà gần xa được biết : đến ngày mồng một tháng năm tà này, tức là ngày mười bốn tháng sáu tây năm 1923, tôi thừa lệnh quan Đốc-lý cho phép cất các những mộ phần đã tàn nát đi để tại nghĩa địa trước cửa nhà thương Bạch-mai.

Vậy ông bà nào có mộ phần ở đó, muốn bốc trước, thì mau mau đến xin quan Đốc-lý ngài sẽ cho phép bốc ngay, còn những mộ phần nào đến ngày ấy mà không ai nhận tôi sẽ cứ vào mà phần Bách linh-e gọi là Đại-lang ».

Cũng các bà có lòng từ-thiện về việc phúc đo, đã ít nhiều xin cứ gửi lại nhà tôi sẽ nay lời xin đăng lên các ông các bà lên tờ báo

Kính cáo

Mme A. Leroy dit Thành-thị-Thảo
N° 5 rue Général Raffenel Hanoi

CUỘC HỘI CHỢ THỨ NĂM
Đến tháng Décembre này thì khai-thị

3607

Xe đạp đụng đổ mâm cơm. — Chiều hôm qua, hồi 4 giờ, một người bọc-trò trong trung học Tây là cậu Phạm-duy-Lễ nhà ở hàng Đường, đi xe đạp, khi qua phố hàng Cót thì đụng phải thị Vân đang độ mâm cơm cho nhà anh ở phố Tiền-sinh. Người không việc gì, chỉ vỡ bát đĩa và đổ đồ ăn ra thôi.

Giấy bạc giả. — Tòa Dự-thẩm Đệ-nhất hay mới sẽ nọp để xét về một vụ làm giấy bạc giả tại Hanoi, chưa biết đến phiên đại-hình tháng này để đem ra tòa hỏi không.

Giải khăn. — Tên Tô-văn-Nganh 22 tuổi làm nghề cu-li xe nhà ở ngõ Poilt-ico không số bị bắt được quả tang giữ : khăn của một người tên là Ng-v-Toan ở hàng Đào thì đã phải lòng gỉnm để xét hỏi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Xe máy trước đường. — Cái xe máy trước đường của thành-phố có anỉ người cầm lái rất đáng chê về cách xử-sự của họ đối với bà con nước tây nghi thành dụng, thế mà mỗi khi họ gặp xe có của người qui-quốc hay người quốc-dụ đi qua xe nước của họ thì họ mới hăm máy phun mà thôi, còn đến người mình thì không thế, trong mười người họa may mới được một hai còn thì bị họ để máy cứ việc phun nước mới hết cả. Mà đó lắm khi người ta đã biết cái thói tệ của họ phải ra hiện từ trước mà họ cũng làm ngơ như không thấy vậy.

Chưa đăng hết kỳ tới

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC

Mong rằng sở Hỏa-cục có cái xe lý sớm biết cái thói tệ của hai bác này là thế, rồi kịp chỉ bảo cho họ rõ cái bổn-phận của họ trong khi đi tuần đường là thế nào cho họ khỏi có những sự

NINH-BÌNH

Hay mắt thơ. — Trong tháng này tôi có người bà con ở làng Khương Thượng, Phong Vân xuống nhà Vọc khoản

QUẢNG-CHÂU-LOAN

TỰ Ý MUỐN BÁN

TOÀ ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

Hiệu ÍCH-KÝ

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỳ-mã thượng hạng
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá .... 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
ở 30, Phố Paul Bert. — HANOI
2060

Rượu-bồ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo cách tự-nhiên ... như có mấy thứ thuốc ... trò-cười cho trẻ con ... không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội các phụng lời chầu phê rằng :

Thiên nay đại được phòng của MONTES qui ông, có chế nên một thứ rượu bồ đã từng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lại phê thị gửi cho qui được phong chỉ-ông để tỏ thanh giá.

Khâm thử.

啓：
啓定三年五月初七日內奉閣
批照得河內大藥房貴處庫藥
有發補酒經試御用頗[illegible]允當
嘉與藥[illegible]批示寄貴藥瓶主衞
以茲當[illegible]欽此
內閣欽飭

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được) để chi tiêu giấy quấn khác.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sẽ đi nguyên như cũ thì phải thư nhiều hơn.

Mong rằng sở Hỏa-cục có cái xe ấy sớm biết cái thói tệ của hai bác này là thế, rồi kíp chỉ bảo cho họ rõ cái bổn-phận của họ trong khi đi tưới đường là thế nào, chứ chẳng lẽ cứ để họ tưới cả người qua lại như thế mãi thì coi sao tiện!

Có lẽ thiếu trâu bò. — Có lẽ nhà lãnh trưng việc đổ rác cho thành-phố độ này thiếu trâu bò để làm việc, cho nên mắt ta thường thấy có nhiều cái xe rác phải để những người ốm đói kéo nghênh ngang đi các phố. Như thế vừa chậm việc, vừa có hại về sinh chung, mà lắm khi vì xe đầy nặng quá họ đánh đổ cả vần rác ra đường nữa. Nhà lãnh trưng việc này nghĩ sao ?

Thi bằng Sơ-học Pháp. — Kỳ thi vấn đáp đã xong ngày từ chiều thứ tư, số học-sinh đỗ có mấy cậu con ta như sau này :

Bình bạng có cậu Đinh-văn-Khuê, Ng-đông Toại, Võ-văn-Sà ; thường-bạng có cậu Nhân-quốc-Hòa, Ng-văn-Sinh và Tôn Jules.

Vậy có lời mừng các cậu đã trúng tuyển.

Hội-đồng công-chính. Hội đồng công-chính sẽ họp lại tòa Đốc lý ngày thứ năm 31 Mai hồi 21 giờ. Chương-trình xét về các vấn đề của hội đồng thành-phố đã ủy thác.

Ngày kỷ-niệm Pasteur. — Ngày kỷ-niệm Pasteur hôm chủ nhật 27 Mai trước thu được tất cả là... 1950 p.75 thì hôm nay lại thấy cô Sen quyên 5 p. ; cô Lê Maòut 2 p ; vô danh 30 p.

Tổng cộng là 1 987 p.75

Ta có lời khen các cô đã có công đi bán huy chương mà lại sẵn lòng tốt nữa. Lại đáng khen cả ông bà nào đã có hảo tâm quyên tiền vào việc nghĩa mà giấu danh hiệu.

Chết đuối. — Ba giờ chiều ngày 30 đứa đầy tớ nhà Yon-Mane ở số 4 phố Commerce tên là Koc A-Hy, 11 tuổi, cùng với mấy đứa trẻ nữa bơi tắm ở sông Tam-bạc, chẳng may bị hẫng cẳng trôi đi mất. Về sau mãi quá một giờ đồng hồ mới tìm thấy xác, thời người ta cho mang sang nhà mồ để khám nghiệm.

Đi đâu mất. — Có đơn trình của người phó mộc Phạm-v-Gục, nhà ở bộ tứ bên Hạ lý về việc có đứa con gái tên là Phạm thị-Kim, năm nay 15 tuổi, tự nhiên đi đâu mất từ ngày 29 Mai trước.

Chó của ai. — Vừa mới có một con chó tây lông trắng và vàng của người tên là Từ hữu-Tương ở đường Belgique đưa lại trình sở Cẩm nói rằng không biết của ai lạc vào nhà. Sở Cẩm đã cho đưa con chó ấy với 7 con chó khác đã bắt ở đường xuống cả nhà nuôi súc vật.

Hai nhát dao. — Người phu xe tên là Đỗ-Ngâm, 22 tuổi, nhà ở An-Biên lại kêu với sở Mật-thám về việc một tên lạ mặt đâm xe đâm hắn hai nhát sau khi cãi cọ nhau về việc trả tiền. Sở Mật-thám đã phái người đi dò bắt đứa hung phạm.

PHỦ-LÝ

Lại công-tử! — Ở tỉnh ta trong xóm Bình khang, thường thường vẫn ra những tấn kịch kỳ-khôi quái-gở! Mới đây ở nhà cô đào kia lại sinh ra cái chuyện lôi thôi đến trước ông Cò! Số là có một công-tử tha-phương ăn cắp mấy tờ giấy bạc một trăm ở nhà đến đây thưởng cái thú cầm ca phong nguyệt, lạ gì hơi đồng đã được, chị em cũng dễ ham mê, xôn xao anh yến, rập rờn trúc mai, trong đám lẫu bồng đều lấy cậu là một con bò sữa tốt. Cậu lại hào hoa xa-xỉ đòi bạc trăm ra để tiêu sài, cặp mắt xanh cả bọn ca nhi, vì thế lại càng 'đỗ' lại. Mới đây công-tử nhờ trận gió may mới dời gót đến nhà cô đào nào đó, đang lúc thú tạc đương nồng, lửa hương sắp bén, thì bỗng có một người tự xưng là công-tử chi phu-nhân sồng sộc chạy vào, móc túi lấy tiền chi mâm rượu rồi lôi kéo cậu về, cậu vừa kinh ngạc vừa tức hơi, liền cầm mấy đồng bạc giấy xé ra từng mảnh. Nguyên người đàn bà đó chẳng qua cũng là thấy cậu béo-bở nên ra ý vơ vào, chớ kỳ thực là một ả ca-nhi chớ không phải là hiền nội-trợ. Đương lúc om sòm, linh phú-lít vào điệu đi cả lũ. Này người này của, vội vàng lá rụng hoa rơi!

Thương hại thay cho cậu chết cũng đáng đời! song lòng cha mẹ thì sao? cái lương tâm cậu trong khi lấy của đi chơi có lẽ đã mê muội điên cuồng chẳng khác gì giống vật bất nhân, không nghĩ đến công lao cha mẹ!

Đó là một mảnh gương phản chiếu cho con em khổ-lụy! mà cũng là một cậu tiếu thoại trong đám bình-khang!

NINH-BÌNH

Hay mất thơ. — Trong tháng này tôi có người bà con ở làng Khương thượng, tổng Yên-vân phủ Yên khánh gởi cho tôi hai bức thư và một người ở làng Yên-Mô tổng Yên-Mô, huyện Yên Mô cũng gởi cho tôi một cái. Ba cái thơ ấy cùng không đến nơi cả. Mà mấy lần tôi gửi thơ vào thì thơ đều đến nơi cả, không mất cái nào. Không tưởng thơ bỏ ở trạm nào mà hay mất luôn như thế.

Không những lần này mới mất thơ như thế mà thường thường những thơ ở vùng ấy hay mất luôn. Vậy mong rằng mấy lời rói này đến tai sở Dây-thép để tra xét xem cái duyên cớ vì đâu mà thơ hay mất thế.

H. p. T. lại cáo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Xoài được mùa. — Năm nay xoài được mùa, các chợ các quán nơi nơi đều có quả xoài ngon giá cực rẻ, hạng người nào dùng cũng được, mà thứ xoài nào cũng có, cho nên đi đến đâu cũng có xoài, mà xứ nào có nhiều xoài cũng gởi đến Huế mà bán. Năm nay xoài nhiều nhứt hơn cả các năm, mà giá rẻ cũng lạ thường không hề khi nào có.

Xoài nhiều như thế lại nghe lắm người vì ăn xoài phải chở vào nhà thương ... những chứng bệnh như sau này, chỉ vì chất nóng của nó, nếu ăn nhiều sẽ sinh ra bệnh ; Tiểu sản (sự ấy tối quan-hệ cho những kẻ có thai trong 5 6 tháng trở lại), Đỏ mắt (nhứt là trẻ con người lớn thường ăn xoài ắt phải đau mắt nặng). Nóng là bệnh đơn nhiệt tức là bệnh sốt chỉ nóng không lắm lúc phải nguy ; các chứng đau mụn nhọt hoặc đi hoặc ăn rồi cho con bú cũng phải hại cả. Nếu ăn với các loài khó tiêu hóa, thời sẽ thành ra bệnh sưng ruột.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Ngạo thượng. — Làng Lương điền thượng có thằng kia tính người ngạo gian-ngoan. Mới đây nhân vì tội tình gì đó bị làng điện lên huyện trị tội. Huyện liền kết án ở tháng tù giải lên Phủ trị tội. Lên đến phủ không biết phủ xử thế nào mà nó lại được về ngay.

Nó đã được về, nó lên đến huyện vào công đường gọi cả quan nha mà sỉ mạ, và nói năng không tùng không còn coi phép luật ra gì nữa.

Nay quan đã cả hương chức và thân thích nó đến hỏ đồng kết rằng nó là đứa gian ác ngược ngạo can án đã 2, 3 lần vậy thì chắc lần này nó sẽ bị kết án nặng hơn và phủ không tha thứ như kỳ trước nữa.

Nghe đâu thằng này thường đi ăn trộm cắp khắp trong làng lại thường thấy nhà nào khá thời đến mà mượn tiền hoặc vay lúa rồi không trả, nếu không cho nó vay mượn, hoặc có sự gì trái ý nó dọa đốt nhà hay là đâm trâu, hoặc là uống rượu vào rồi đến nhà chửi hay là gây sự ẩu đả ngang ngược lắm.

SINH-ĐỊNH

Cái thói bới lông tìm vết. — Làng Cẩu-cồ thuộc huyện Phong-doanh tỉnh Nam-định, trong bọn Hương-hội có một đôi người hay có thói bới lông tìm vết, hơi một tí ở trong xóm-diềng, liền đem đến chốn công-đường mà trình trọt lôi-thôi, chỉ vì những điều tức tối nhỏ nhen, những sự ghen tuông danh-vọng, nên không chịu nhường nhịn nhau, không chịu vì nể nhau, không chịu theo câu dĩ hòa vi quí, mà đem đến chốn công-đường cho được chả dạ căm tức.

Lại còn cái tính hiếu danh kỳ quặc nữa là muốn được cái tiếng hay đi lại chốn nha-môn nay vào quan mai lại vào quan, được cái tiếng biết ông để này, quen thầy thông nọ, cùng thầy cai cậu lệ nữa, ôi! cái tính hiếu danh mới lạ lắm sao, vì cái tính ấy, nên dù thế nào cũng đánh, miễn là ở chốn hương thôn lòe được bà con đôi chút, ấy cái cách hành vi của những kẻ hay bới lông tìm vết trong làng như thế. Ngày nay cái phong-trào cải-lương hương-chính đã tràn ra khắp mọi nơi, vậy mà làng này có cải-lương thật mà việc vẫn nát như tương, mong rằng quan phụ-mẫu hết lòng răn bảo, tìm cách mà trừ khử cái hại ấy cho dân thì thật là may lắm may lắm.

V. Đ. T. lại cáo.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Nhà cháy. — Việc nhà cháy đã đăng kỳ báo trước thì nay mới rõ nguyên ủy như sau này : nguyên sơ ý bởi một người đang thổi nấu, rồi bỏ lửa không tắt, đi lễ trên nhà thờ để ngọn lửa bén vào đống rơm rồi cứ thế bốc lên mái nhà, thiệt hại không kể đồ đạc, ước chừng tám trăm bạc, nghe đâu quan chủ tỉnh cũng có lòng nhà ... đúc tư-trợ cho người bị hại.

Bắt được đạn. — Trưa kia hôm, hồi một giờ, chuyến tàu Tài-si-mã tới bến thì quan chánh mật thám có xuống tận tàu bắt được một người Khách mang hơn hai nghìn cái-tút đã bắt đem tống giam.

Thuyên chuyển. — Chuyến tàu Hanoi tới bến hôm 22 vừa, rồi hồi 5 giờ chiều có M. Lachaize coi đèn pha sang thay cho M. Hériz ở Nao-Tchéou về nghỉ phép tại quí quốc.

Diễn-thuyết. — Hôm 26 hồi 5 giờ chiều quan Docteur Martin diễn-thuyết lễ bách-chu-niên ông Pasteur ở nhà hội-quán Tây, thính-giả đến nghe cũng khá đông, xem ra ai nấy hớn hở cảm động những lời của diễn-giả phô bày công-trạng của ông Pasteur đã cứu giúp cho nhân-loại ... phải làm kỷ-niệm để ghi ơn một người đại-ân-nhân của thế-giới. — Khi diễn xong thì có đi quyên giúp.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Hội Tin-Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 3 Juin 1923 này, hồi tám giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ-Trạm, ông Mục-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục :

SỰ BÌNH-YÊN CHÚA LÀ GÌ ?

Sự bình-yên Đức Chúa Trời vượt quá trí loài người, giữ gìn tấm thân lòng trí chúng ta trong Đức Chúa Jésus-Christ.

(Kinh-Thánh)

Xin kính mời liệt-quí quá-bộ đến Nhà-thờ bổn-hội nghe giảng.

CÁC SÁCH CỦA BỔN-HỘI. — Bổn-hội có xuất bản nhiều thứ sách giảng thuyết về đạo-lý Đức Chúa Jésus Christ và đạo thật Đức Chúa Trời. Có thứ sách giá bán rất rẻ, có thứ sách biếu không cho người mộ đạo. Ai muốn đọc những thứ sách ấy xin cứ đến hỏi tại nhà bổn-hội ở Ngõ-trạm Hanoi.

Hội Tin-Lành cẩn-bạch.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bản-hiệu mới vẽ và mới in được nhiều thứ tranh thủy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đèn, kiểu giày cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện **SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN** của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÁN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyền-thần
73, Phố hàng Đồng, Hanoi

Tòa án Sơ-thẩm Vinh (Annam)

TỰ Ý MUỐN BÁN

Đến hôm chủ-nhật là ngày mồng mười tháng sáu tây năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hồi chín giờ sáng, có bán đấu giá tại nhà tầm-tầm cạnh Tòa Án Vinh :

Một cái xe auto, hiệu « Overland » hai mươi mã lực, bốn số dịp (4 cylindres), máy tự động (magnéto), thắp đèn (acétylène) tám hay mười chỗ ngồi, máy mở nhanh chậm ba bực (3 vitesses), chạy dật lùi, còn tốt.

Bán tiền ngay và tiền giấy bút là mười đồng một trăm (10%).

Quan Lục-sự Tòa đứng bán
Ký tên : GUILHOU

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim nhiều ... gỗ lim xẻ thành khí ... gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
Kính-cáo

Hiệu ÍCH-KÝ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 6 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Đầu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

2064

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ... Công-ty ... điện-khí xin có lời ... các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ ... làm giùm việc ấy cũng được.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1 $ 00**

Thưa các quý khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá hạ cao 8 quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1 $ 00. nếu chiếu giá không bớt thời xin biếu cái kính gọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

			giá trước		nay
Đồng hồ đeo tay chòn tối thấy giờ			5 $ 40		4 $ 40
id	có kim ly	—	6 00		5 00
id	kim thép và kim vàng	—	4 60	—	3 60
id	vuông thực xinh	—	5 80	—	4 80

Hễ các quý khách chiếu cố cho ở cái mà không bớt giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đồi mồi và 1 cái hộp kính ... cả tiền ... nữa, Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, HANOI

Muốn được

SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ **CUỘC THI ĐỐ** *của*

HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

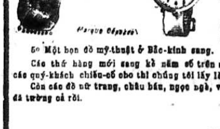
華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街蒲行內河京寶

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1º Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2º Một bọn nhỡn kính đủ các thứ mặt, mặt đen một trắng, mặt vàng, mặt mài ... cây, vân vân. Lại có cả nhỡn kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quý xuân đến hạ mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3º Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chầm-cầm, vân vân.

4º Một bọn chậu sứ, đôn sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ để thủy-tiên hay là bầy cảnh cũng được và tứ bình vân vân.

5º Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2032

Do Võ Phi Hùng cung cấp Petrus Ký project Cho Bách Xuyên Việt Nam (http://vietnamese.cornell.edu)

ĐẬU ĐANH
LỞ VÀ MỤN

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những lừa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương nhức đầu.

LỞ | BẮC LÁO
giết tế cháy | tới
à tế | t tháng

Thuốc này có bán ở các hàng tục-hợp to

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

Từ mồng một đến mồng mười tháng sáu tây

BÁN CHIỀU KHÁCH CÁC THỨ HÀNG SAU NÀY:

Nước hòa — Đồ dùng bằng nhôm — Đồng loại mạ
Mũ — Ca-vạt — Các thứ đồ hàng gia — Các thứ kính
Đồ thể thao — Các đồ dùng trong nhà
Đồ điện dùng mùa hạ — Đồ sắt

GIÁ THỰC PHẨM

Mới có: Phô-mát — Sac-xích hạng tốt — Mận và các thứ mứt
Bơ hiệu Masclet đựng bằng lọ
Xin xem giấy khai hàng tại chỗ bầy hàng

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Societe Fre de Transports — Hanoi

Telephone N° 77 2069

SÀ-PHÒNG
DẦU THƠM XOA TÓC.
NƯỚC HOA THƠM.
SÁP MỠ

SBA

Pachod Freres & Cie Lyon

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Bổ hơn mấy hãng chai Bản-hiệu giá-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, ốm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC THỬ
Injection Peyrard
d'ALGER

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi về thứ thuốc này

Thuốc tinh-khiết nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

BÁN TẠI:
SPÉCIALITÉS PEYRARD

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng 4 ông lấy này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quí và Phủ-Quí ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Quí có 3 phiên cho Hiếu buôn bán sẵm sửa lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đông thì nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng ka lấy về sớm có ý kẻo lắm đi vào xế khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin hiệt qui khách đánh giây thép trước cho bản ty. Để khi bến ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly garo; — nơ đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare. 2012

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu mai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã đáng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm quí-báu, lấy làm tin cậy, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt: Hễ sin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược cả đàn ông, đàn bà; bệnh thứ thiên của con gái đến thì; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bệnh một nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, tê gân, vân vân.

Gửi đồng vài ig thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu mai) thì các bệnh kể trên thuyên kiết.

Độ rầy lại sắp đến mùa nực nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Đồ đa trông sang, Hanoi

Số 154

TỤC TÁI SINH DUYÊN

(Bộ nay cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thảo xúc soạn ra. Soạn theo lối đoản-tiểu, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các bạc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Vì thế mà tôi mới mượn cái uy-quyền hữu-cung để mưu toan đại-sự, chẳng may bị đứa nghịch-tử biết hiểu, lừa cha dối anh, để đến nỗi nên cơ nỗi nấy. Những lời *Mã thuận* cung xong, thật quả không sai chút nào vậy.

Các quan Tam-pháp-ty nghe lời cung của *Đỗ-man hưng-phục*, đều thở dài mà than rằng:

— Xét thương thay cho *Hùng-vương*, bấy lâu vẫn mang tiếng phản-nghịch, chịu bao nhiêu nỗi sầu-khổ, bây giờ việc đã minh-bạch, mới biết là một người trung thành.

Tế vương lại truyền quân-sĩ giải *Mã thuận* và *Đỗ-man hưng-phục* vào ngục-thất, rồi các quan ai nấy đều lui về. Sáng hôm sau, *Tế-vương* đem những lời cung của *Mã-thuận* và *Đỗ-man hưng-phục* vào cung để trình hai-hậu.

Thái-hậu xem xong, nổi giận mà phán rằng:

— Nếu vậy thì tội-ác của con *Phi-giao*, ta không thể nào mà khoan-thứ được. Lòng người nham-hiểm, việc gia-phong « Cửu-tích » cho *Hoàng-phủ Tương-vương* ta vẫn tưởng là *Đỗ man hưng-phục* vì niềm-mi thiên-tử mà tâu xin, không ngờ lại là cái kế của con *Phi-giao* vậy. Khi Ky *Mai thái phi* cố cầu tạ, không nên để cho *Hoàng-phủ Tương-vương* cáo về, sợ trong triều thiếu người trông cậy, nhưng ta lại lo về nỗi nhà *Hoàng-phủ* ta thịnh-mãu thất-quá, vậy nên mới thuận cho *Hoàng-phủ Tương-vương* cáo về. Ai ngờ đến nỗi kế của con *Phi-giao*, thế thì tài-lược của con *Phi-giao* này có phần lại hơn *Vũ Tắc thiên* thuở trước. Bây giờ các quan văn võ triều-thần nên cùng nhau hội-nghị xem coc *Phi-giao* đáng trị tội gì?

Phò-mã *Triệu cầu* và hai quốc-cữu qui xuống tâu rằng:

— Muôn tâu thái hậu! Tội con *Phi-giao*, không thể khoan-thứ được, xin phăn thây trăm mảnh, để làm gương cho đứa gian-ác mai sau.

Thái-hậu ngậm ngùi bỏi lâu, rồi nói:

— Con *Phi-giao* dẫu có tội, nhưng đã được sắc phong làm hoàng-hậu trong bấy nhiêu năm, vậy cũng nên khinh giảm một chút.

Phò-mã *Triệu-cầu* nói:

— Muôn tâu thái-hậu! Kẻ hạ-thần thiết tưởng nên gia-trọng, chứ không nên khinh giảm.

Các quan văn võ triều thần đều đồng-thanh mà tâu xin thái hậu khoan tha cho *Phi-giao*.

HỒI THỨ XII

Lại nói chuyện *Hùng-vương* bị giam cầm ở trong ngục thất, đã 8 năm trời, mà không hề oán hận một câu gì. Ngày nay thái-hậu làm triều vẫn định tức là khắc ân xá cho *Hùng-vương*, nhưng *Mạnh-lệ-quân* vương phi tâu xin bấy xét đoán cái tội-ác của *Mã-thuận* và *Đỗ-man hưng-phục* trước, vì thế mà *Hùng-vương* lại phải chậm lại mất mấy ngày chưa được ân xá.

Và bấy giờ chính-sự trong triều còn nhiều điều cần phải chỉnh-đốn, nhất là việc quân, lại càng bề-bộn, cho nên *Vệ đăng-bưu* cũng chưa kịp vào thăm chị là *Vệ-đăng-nga* vương-phi. Trong mấy ngày ấy, *Hùng-khôi-thần* ở luôn tại ngục thất.

Khi xét-đoán cái tội-ác của *Mã-thuận* và *Đỗ-man hưng-phục* xong, *Mạnh-lệ-quân* vương phi tâu xin thái-hậu tuyên-bá cho thần-dân biết rằng *Hùng vương* vốn người trung-thành, chứ thật không phải có lòng phản-nghịch.

Hùng-vương nghe được tin ấy, mừng rỡ mà rằng:

— Nếu vậy thì *Mạnh* vương phi thật là tái-sinh tri-kỷ! Việc cứu cho vợ chồng ta khỏi chết, chưa lấy gì làm lạ, chứ việc rửa được tiếng oan cho vợ chồng ta thì *cơ ấy* dẫu mai sau ngậm vòng kết cỏ, cũng chưa đủ báo đền.

Vệ-đăng-nga vương-phi cũng gạt nước mắt mà rằng:

— Phu-quân ơi! Bấy giờ tôi trông thấy *Mạnh* vương-phi thì tôi biết nói làm sao cho được! Xót thương thay nỗi oan-khiên phập trường, ba mẹ con *Mạnh* vương-phi khóc thau kể lể, mà tôi thì cứ oán trách nọ kia. Ai ngờ trong lòng *Mạnh* vương-phi vốn đã có mưu-kế từ ngày ấy.

Hai vợ chồng *Hùng-vương* đang cùng nhau trò-chuyện thì *Phạm* lão-bà đến, tươi cười hớn hở mà thưa rằng:

— Tôi xin có lời chúc mừng vương-gia và vương-phi! Chỉ trong một vài hôm nữa đã được thoát khỏi nơi ngục-thất này. Lần lần tháng trọn ngày qua mà thành ra ở đây đã 8 năm trời vậy. Vương gia và vương-phi ơi! Tôi có đứa con tên gọi *Phạm-kim*, xin vương-phi làm ơn cho ra theo hầu tại nơi vương-phủ, để khỏi đến nỗi làm nghề đẵn trâu mặt ngựa ở trong ngục-thất nầy. Than ôi! cái nghề đẵn trâu mặt ngựa, kiếm được đồng tiền phân bạc, còn gì là cái lương-tâm. Vậy tôi muốn xin cho nó vào hầu-hạ vương gia và vương-phi thì giá nay cũng được đánh lòng yên dạ.

Vệ-đăng-nga vương-phi nói:

— Mụ vốn có lòng tử tế với ta trong mấy năm nay, ngày nay vợ chồng ta được ra thì làm gì mà chẳng báo-đáng cho một đứa con mụ!

Phạm lão-bà nghe nói, mừng-rỡ xiết bao, lại vội-vàng đứng dậy đi hầu-hạ cơm nước. Vợ chồng con-cái nhà họ *Hàng* cùng ngồi ăn cơm, *Hùng-khôi-thần* lại kể-lể những nông nỗi sau khi tương-biệt.

Khi thuật đến chuyện nàng *Vân-cơ* thì *Hùng-khôi-thần* cũng có ý giấu-diếm một đôi chút. Trước là sợ thân mẫu nghe chuyện mà tức giận, sau là sợ *Phi loan* quận-chúa lại đem lòng nghi ngờ cho mình. vậy nên cơ hầm-hỗ không dám nói hết lời, cho nên chỉ nói là nàng *Vân-cơ* bị bắt mà thôi.

Mấy đêm buổi tối, *Hùng-khôi-thần* mới nói riêng cho cha mẹ nghe. *Vệ-đăng-nga* vương-phi nghe nói, cảm-tức bội phần mà rằng:

— Nếu vậy thì *Vệ đăng-bưu* thật là không phải giống người! đang-tâng cho đứa tiểu-thiếp và đứa tiện-nữ làm cán như vậy thì gia-thanh họ *Vệ* còn ra thế nào! Xưa nay ta vẫn oán trách nhà họ *Mạnh* dung tàng cho con gái làm càn, ai ngờ con gái họ *Vệ* lại bội-phản nhơ nhuốc. Con *Phi-giao* chẳng qua chỉ lộng quyền chuyên chích, chưa đến nỗi điêm-nhục khuê-phòng; còn như con *Vân-cơ* này thì thất-tiết phạm-gian, lại là vợ đứa phản-nghịch, trăm phần hổ thẹn, ta còn mặt mũi nào trông thấy *Mạnh-lệ quân* vương-phi được nữa!

Hùng vương cũng thở ngắn than dài. *Hùng-khôi-thần* lại tìm lời khuyên-giải hai thân. *Hùng-khôi-thần* nói:

— Nàng *Vân-cơ* là con một người tiều-thiếp, ba-tất hai thân phải phiền lòng. Huống-chi cứu-pụ (trỏ *Vệ-đăng-bưu*) coa cũng-lấy việc này làm cảm-tức vô cùng lắm; thì loan cất tóc đi tu, lúc thì toan liều mình tự-tử. Về việc này thật bởi con mà sinh ra rắc rối, vậy khi hai thân có giáp mặt cứu-pụ con, cũng chớ nên oán-trách làm chi.

(Còn nữa),

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Certifié l'insertion

NAM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1589 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ BẢY 2 JUIN 1923

Trung Bắc Tân Văn